

Fødevarestyrelsen
Stationsparken 31-33
2600 Glostrup

Sendt til Kemi og Fødevarekvalitet pr. e-mail: 29@fvst.dk
cc: Stinne von Seelen Havn svsh@fvst.dk

Mejeriforeningen
Danish Dairy Board

Agro Food Park 13
DK-8200 Aarhus N

Tel +45 8731 2000

ddb@mejeri.dk
www.mejeri.dk

CVR DK 26 08 81 00

8. september 2020

Mejeriforeningens kommentarer til mærkningsvejledningen – høring september 2020

Mejeriforeningen takker for muligheden for at kommentere på mærkningsvejledningen og har nedenstående kommentarer:

6.1 Oplysning om navn/firmanavn og adresse

UK forlader EU. En række varer sælges såvel i EU som i UK. Det ønskes at en vare kan forsynes med oplysning om såvel en EU adresse som en UK adresse. Forbrugeren kan derfra vælge den rette virksomhed at kontakte.

6.3 Frivillig oprindelsesmærkning

Efter nedenstående sætning bør det understreges at den resterende del af afsnit 6 ikke har relevans hvis der ikke angives oprindelse:

[Hvis man frivilligt vælger at mærke med oprindelse, må mærkningen ikke være vildledende, uklar eller forvirrende for forbrugeren, og oplysningen skal kunne dokumenteres.]

Kommentar til afsnittet *[Vælger en producent at angive en oprindelse for en fødevare.....fremstå vildledende for forbrugeren.]*: Det er ikke altid at den toldmæssige korrekte angivelse giver mening – f.eks. for kaffe, hvor korrekt mærkning vil være der, hvor kaffen er ristet, f.eks. Tyskland selvom kaffebønnen kommer fra Colombia.

6.3.1 Mærkning med flag og andre nationale kendetegn

Et eksempel med anvendelse af 'Dansk mælk' mærket ønskes. I f.eks. en jordbæryoghurt kan dette mærke anvendes på ingrediensen mælk, uden at det betragtes som en oprindelsesmærkning af produktet.

Eksempel: Spegepølse fremstillet i Danmark af udenlandske råvarer

Det ønskes at der gives mulighed for at mærke oprindelsen af andre væsentlige ingredienser andre steder på emballagen – ikke nødvendigvis i umiddelbar nærhed af flaget.

Grundlæggende kommentarer til afsnit 6.4:

Regelsættet vedr. oprindelsesmærkning af den primære ingrediens udspringer af et politisk ønske om at kunne beskytte lokal landbrugsproduktion mod substitution af fødevarer som kunne leveres lokalt. Med det som udgangspunkt giver det mening at tillægge EU KOM bemærkning om 'forbrugerens forventning', større vægt. Vi mener derfor at fokus bør være på de reelle primære ingredienser samt at fokus på karaktergivende ingredienser f.eks. QUID mærkede ingredienser skal nedtones. Oplysning om for eksempel kokosindholdets oprindelse i en yoghurt med kokos har ikke betydning for forbrugerens valg, hvorimod det ikke kan udelukkes at mælkens oprindelse spiller en rolle. Med en sådan tilgang vil det være nemmere at forstå formålet. Skulle det vise sig at forbrugere udtrykker ønske om yderligere detaljer, kan regelsættet efterfølgende præciseres yderligere.

Rent praktisk vil det tillige sikre, at fødevareproducenter ikke skal have emballager på lager som afspejler den jævnlige skift i oprindelse på enkelte ingredienser, f.eks. på grund af sæsonvariation.

Vi mener desuden ikke at udtryk som 'Kaffen kommer ikke fra EU', produktet stammer fra 'EU og ikke EU (Schweiz)' i stedet for 'EU og Schweiz' eller produktet stammer fra 'EU og ikke EU' er værdiskabende/meningsfulde.

De detaljerede bemærkninger til afsnit 6.4 skal ses i dette lys.

Se tillige udtalelse fra EU Generaladvokat vedr. franske krav om oprindelses mærkning. Udgangspunktet er forsvaret for funktionen af Indre marked, som undermineres af utilbørlige oprindelsesangivelser.

Nedenfor sammendrag af udtalelse:

Introduktion af krav om obligatorisk oprindelsesmærkning i flere EU-lande har længe været en torn i øjet på mejeribranchen, idet et sådan krav er i strid med det indre marked og et slet skjult forsøg på at favorisere egne fødevarer. Det er ikke ulovligt at angive oprindelse, men det bør fortsat være frivilligt at gøre det.

Ud fra disse betragtninger har det franske mejeriselskab Lactalis anlagt en sag mod den franske stat ved EU-domstolen for at få kendt det eksisterende franske krav om obligatorisk oprindelsesmærkning, ugyldigt.

Sagen er nu så fremskreden, at generaladvokaten har afgivet sit forslag til afgørelse. I dette forslag siger han, at der kun kan bruges national oprindelsesmærkning hvis fødevarens oprindelse har en mærkbar indvirkning på selve produktet. Enhver anden konklusion vil i sidste ende bane vejen for indirekte genindførelse af nationale regler vedrørende fødevarer som var udformet for at appellere til rent nationalistiske – endda chauvinistiske – følelser hos forbrugerne.

Generaladvokaten udtaler desuden, at der kan være fødevarer, som har specielle egenskaber, som er knyttet til oprindelsen, men han tvivler på, at dette er tilfældet for mælkeprodukters vedkommende.

Sagens udfald kan få indvirkning på arbejdet med Kommissionens Farm to Fork- strategi, hvori det netop er nævnt, at man vil overveje indførelse af obligatoriske oprindelsesmærkning for kød, mælk

og mælkeprodukter. Vinder Lactalis sagen ved domstolen, vil disse overvejelser falde til jorden, i hvert fald for mælkeprodukternes vedkommende.

(Generaladvokatens udtalelse er ikke bindende for domstolen, men denne følger ofte generaladvokatens forslag til afgørelse.)

6.4 Oprindelsesmærkning af den primære ingrediens i en fødevare

Der kan med fordel gøres rede for at afsnittet vedrører de nye krav (april 2020) til angivelse af oprindelse af den primære ingrediens, når den er forskellig fra den i øvrigt anpriste oprindelse. Det bør ligeledes understreges at hvis ikke oprindelsen af produktet anprises, er afsnittet uden betydning. Jf. indledningen til afsnit 6.4.2

6.4.2 Anvendelsesområdet

Hele afsnittet ønskes uddybet med eksempler for at lette på forståelsen.

Eksempel – forskellige oprindelser

Kolding øl

Den interesserede forbruger vil tjekke præcis hvilken humlesort, og hvilken malt type der bliver brugt og vide at det næppe kommer fra Kolding. Her er det ikke oprindelsen Kolding i snæver forstand der er af betydning for forbrugeren, men sandsynligvis at det er Kolding bryghus som står bag. Kun hvis oplysningen synes afgørende for forbrugeren skal der oplyses om den. Skulle eksemplet leves helt ud bør det også diskuteres hvor byggen til malten stammer fra. Den kunne komme fra Lolland, men være maltet i Tyskland. Vi mener eksemplet bør slettes, da det ikke relaterer sig til forbrugernes forventning til produktets egenskaber/oprindelse.

Tilsvarende for eksemplet med Belgisk chokolade: Kun i det omfang at ingrediensernes oprindelse synes af betydning for forbrugeren, bør der skulle mærkes.

Kommissionens vejledning:

Spørgsmål: Skal udtryk som f.eks. »fremstillet i«, »produceret i« og »produkt fra« efterfulgt af en geografisk erklæring anses for at angive en fødevarers oprindelsesland eller herkomststed?

I dette afsnit ønskes det nævnt at betegnelsen 'produceret på' ikke nødvendigvis udløser krav om oprindelsesmærkning (f.eks. 'Produceret på Esbjerg Mejeri' – her kommer mælken ikke nødvendigvis fra Esbjerg Mejeri og det forventer forbrugeren heller ikke.)

Kommissionens vejledning:

Spørgsmål: Hvordan bør den primære ingrediens identificeres?

Virksomheden bør kunne støtte sig til kendskab til forbrugeradfærd. Når det viser sig at f.eks. abrikosernes oprindelse ikke er afgørende for forbrugernes valg af Stilton eller Yoghurt med abrikos, bør abrikoserne ikke håndteres som en primær ingrediens. Alternativt skal der fremstilles emballage som afspejler enhver ændring af oprindelse af abrikoserne.

(Myndighederne i UK har afgjort, at abrikoserne i BOB osten "Hvid Stilton med abrikos" ikke skal oprindelses angives, uanset at de er karaktergivende for produktet. Argumentet er, at abrikosernes oprindelse ikke er væsentligt for forbrugeren)

Vi foreslår, at den skitserede meget stramme fortolkning først skal anvendes, hvis det viser sig at være reelt afgørende for forbrugeren.

Kommissionens vejledning:

Spørgsmål: Hvordan bør den primære ingrediens identificeres?

Virksomheden bør kunne støtte sig til kendskab til forbrugeradfærd. For f.eks. en Yoghurt eller en Stilton ost med abrikos vil abrikosernes oprindelse ikke være afgørende for forbrugernes valg og abrikos bør derfor ikke betragtes som primær ingrediens. Alternativt skal der fremstilles emballage som afspejler enhver ændring af oprindelse af abrikoserne.

Meningen med oprindelsesmærkningen er at beskytte lokal fødevarerproduktion mod importerede fødevarer. For at tilgodese det behov, burde det være tilstrækkeligt at oplyse om oprindelsen på ingredienser som kan substituere tilsvarende lokalt producerede fødevarer. Det bør derfor kun i særlige tilfælde være nødvendigt at oprindelsesangive f.eks. eksotiske ingredienser.

Kommissionens vejledning:

Spørgsmål: Kan en fødevarer have mere end én primær ingrediens? Hvis ja, bør oprindelsen af alle primære ingredienser da oplyses for fødevarer, der indeholder mere end én primær ingrediens

Igen bør det vurderes hvad der er afgørende for forbrugernes valg. Der kan være forskel på en forbruger i DK som ved at f.eks. abrikoser i yoghurt ikke kan stamme fra Danmark og en forbruger i Spanien som kan have præference for spanske abrikoser over italienske eller marokkanske abrikoser. I den danske sammenhæng synes oplysningen om oprindelsen af abrikos at være uden betydning

Kommissionens vejledning:

Spørgsmål: Når forbrugerne er klar over, at den primære ingrediens i en fødevarer kun kan indkøbes uden for EU, bør dens oprindelse da angives

Spørgsmålet forudsætter naturligvis (men nævner ikke) at fødevarens oprindelse er angivet. Vi mener også her, at det bør tilføjes at angivelsen af oprindelse af primær ingrediens afhænger af hvorvidt det har betydning for forbrugernes valg.

Generelt ved angivelse af oprindelseslandet eller herkomststedet for den primære ingrediens, mener vi det er vigtigt at vurdere forbrugernes forventning. Det bør være muligt at vælge den bredeste fortolkning, og i givet fald stramme til efterhånden hvis forbrugerne mod forventning kræver yderligere information.

KOM tilgang baseres formentlig på 'reelle' primære ingredienser, som f.eks. dåse ananas i sirup. Ikke 'quid' ingredienser.

7.2 Eksempler på EU-fastsatte og nationalt fastsatte varebetegnelser

Der er nævnt eksempler på betegnelser der ikke må anvendes for vegetabiliske produkter. Betegnelsen 'Plantebaseret [yoghurt/ost mv]' ønskes tilføjet.

11.5 Drænet vægt

Det ønskes understreget at den drænedede vægt beregnes på pakketidspunktet jf princippet i 11.4. F.eks. hvid ost i saltlage kan udtørre i lagen, navnlig på grund af temperatursvingninger. Producenten skal kunne godtgøre at den pakkede mængde svarer til det der angives som drænet vægt

11.9 Gennemsnitsprincippet

Afsnittet kunne med fordel suppleres med en henvisning til e-mærkning inkl. principper og lovgivning herfor.

Med venlig hilsen

f. Mejeriforeningen

Louise Myhre Utzen
Landbrug & Fødevarer